

Maitosäämikkä

Mjölkskinn

Scytinostroma galactinum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Maitosäämikan itiöemä on monivuotinen, alustanmyötäinen, 1–1,5 mm paksu, keskikokoinen tai suurehko. Se on sitkeä ja tanakan nahkamainen. Alapinta on voimakkaasti kasvavissa itiöemissä ohut ja valkoinen, myöhemmin paksu ja kellertävä. Itiölava on sileä, aluksi lähes valkoinen, myöhemmin kerman värinen, eikä halkeile kuivuessaan. Laji on vaikea tunnistaa maastossa.

Elinympäristö ja levinneisyys

Maitosäämikkä kasvaa pohjoisessa napapiirillä saakka, yleensä suurissa, hyvin lahoissa ja kosteissa koivuissa, joskus harvoin havupuissa. Suurin osa havainnoista on kuusivaltaisista vanhoista metsistä, mutta maitosäämikkä voi kasvaa myös esimerkiksi hakamailla ja puistoissa, jos niissä on suuria, ontoja lahkantoja.

Nykytila ja uhkatekijät

Maitosäämikkä on taantunut, koska vanhojen metsien puulajisuhteet ovat yksipuolistuneet ja lahopuita on siivottu pois puistometsistä. Lahopuun määrän väheneminen uhkaa lajia edelleen.

Hoitosuositukset

Maitosäämikan kasvupaikalla tulisi säästää kasvualustaksi soveltuvat puut, eli etenkin suuret lahot koivut. Maitosäämikan säilymistä paikalla voidaan edistää turvaamalla lajille tärkeä kookkaiden lahojen koivujen jatkumo.

Lähteet

Kotiranta, H. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.

Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009: Aphyllophoroid fungi of Finland. *Norrlinia* 19:1–223.

Kuva: Jorma Pennanen